

Prešporské porno

Bratislava, 20. máj 2024 – Na začiatku roku 1969 ešte stála synagóga na Rybnom námestí v Bratislave a Vydrica pod Hradom, ale nad Československom sa sťahovali mračná krutej neslobody. Bezcitne a bez hanby sa búrala minulosť a očakávala sa „radostná budúcnosť“, ktorá tu mala byť na večné časy a nikdy inak. O časoch normalizácie rozpráva nová inscenácia **Prešporské porno**, autorky a režisérky **Valerie Schulzovej**, ktorú uviedlo **Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava** v premiére **16. mája 2024**.

Prešporské porno sa odohráva v dvoch časových rovinách, šesť mesiacov po sovietskej okupácii a v období medzi tvrdou normalizáciou a Perestrojkou.

Rozpráva príbeh z obdobia normalizácie, ktorá dopadla nielen na spoločnosť, ale výrazne zasiahla aj divadlo a kultúru. Začala sa vpádom sovietskych vojsk na naše územie a skončila sa Nežnou revolúciou. Počas dvadsaťjedenročného obdobia sa zastavili naštartované demokratizačné procesy krajiny a došlo k návratu represíi komunistického systému. Upevnila sa vláda jednej strany, posilnil sa policajný aparát a moc Štátnej bezpečnosti, z vedúcich pozícií v masmédiách, kultúre, súdnictve a v spoločenských a politických organizáciách boli odstránení odborníci. Intelektuáli a pracovníci v masmédiách boli podrobení vyšetrovaniu. Štátne orgány obmedzili televíziu, rozhlas a tlač pomocou nových zákonov a opatrení. Z národných výborov boli odstránení poslanci. Na ich miesta boli dosadené politicky spoľahlivé osoby. Prebiehali previerky vo vedeckých ústavoch, na vysokých školách, v kultúrnych inštitúciách. Platila cenzúra. Odbornosť nahradila luza. Žili sme v diktáte, neslobode a strachu. Poslušní, pokorení, bez dôstojnosti, bez nádeje, zlomení. náš osobný rozvoj a rozvoj krajiny sa zastavil.

Dnes stojíme nad priepasťou, pozeráme sa do nej a vidíme to isté. Moc jednej strany, aroganciu polície, ovládnutie tajnej služby, čistky, odvolávanie odborníkov z vedúcich pozícií, snahu ovládnuť a manipulovať štátne médiá a zastrašiť súkromné, snahu ovládnuť justíciu, prešetrovanie kultúrnych inštitúcií a umelcov, dehonestáciu menších, absolútnu neúctu k prírode, snahu umlčať inštitúcie chrániace demokraciu a slabších, rodinkárstvo, podpriemer, surovosť, cynizmus, nenávisť, ponižovanie, klamstvo, strašenie, nebezpečnú manipuláciu a prekrúcanie pravdy. Tak ako vtedy, aj dnes je hlavným nepriateľom západ. Všetko pod čakajúcim, pozorným okom ruského brata, okupanta.

Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

dpoh@dpoh.sk

www.dpoh.sk

Ešte stále žijeme v demokracii, ale hranica medzi slobodou a diktatúrou je krehká. Pád do priepasti by sme nemuseli prežiť.

Téma inscenácie **Prešporské porno**, ktorá nadväzuje na ostatné dramaturgické línie divadla (**Pozsony Dance Club, Pressburger Fight Club**), mala byť pôvodne iba pohľadom do minulosti. Ale nie je. Aj dnes sledujeme tých, ktorí sa neštítia chopiť sa moci bez zábran, ničieť, plieniť, zakazovať a obracať veci na svoj obraz, na svoje čiernobiele, či skôr sivé videnie sveta, klamať. Opäť sa tak ukazuje, ako dôležité je tvoriť divadlo súčasné, také, ktoré pomenúva veci tu a teraz. O to viac, ak hrozí, že história našej krajiny sa bude opakovať.

V réžii Valerie Schulczovej divácividia Annamáriu Janekovú, Bronislavu Kováčikovou, Mila Kráľa, Martina Madeja, Kristínu Tormovú, Anikó Vargovú, Marcelu Cmorejovú, Martina Hasáka a Martina Dohňanského. Dramaturgičkou inscenácie je Tereza Hladká, hudbu skomponovala Marcela Cmorejová. Autorom scény je Pavol Andraško, ktorý je s Valeriou Schulczovou aj spoluautorom kostýmov. **Prešporské porno** je poslednou premiérou DPOH v sezóne 2023 / 2024.

„Pôvodne sme mali inscenovať iný text, ktorého realizáciu sme presunuli na začiatok budúcej sezóny a rozhodli sa aktuálne reagovať na zmenu spoločenskej paradigmy. Začína sa totiž meniť nielen naša hodnotová orientácia, ale premena krajiny sa začala realizovať cez kultúru, tvorcov, inštitúcie a moc chce rozhodovať o tom, čo je umenie. Aké má byť, aby bolo hodné národa, svetla božieho a financovania zo strany štátu. Míľovými krokmi sa vraciame vzad a už to nie je ani radostné, ani zábavné. Minulosť nám klope na dvere, lebo sme pred ňou kedysi tie dvere zabuchli. Slobodu sme si nikdy poriadne nevybojovali a preto nám nechutí. Umenie má byť aj vizionárske. Chcem veriť, že naše čierne vízie sa na realitu nikdy nepremenia tak, aby sme museli zažiť to, čo generácie pred nami. Jedna totalita na jeden život stačí. Aj keď naši starí rodičia by mohli protestovať, že prežiť sa dajú aj dve. Ale niekedy je užitočné spomenúť si na dobrú radu – toto doma neskúšajte,“ **hovorí autorka hry a režisérka inscenácie Prešporské porno Valeria Schulczová.**

https://www.youtube.com/watch?v=J_NbetYypjw

Prvá časť inscenácie sa odohráva vo februári 1969 v Bratislave, v neologickej synagóge na Rybnom námestí, v ktorej v tom čase sídlilo televízne štúdio. Mladá režisérka aktualizuje Hviezdoslavovu tragédiu Herodes a Herodias, ktorá je predovšetkým hrou o moci, o jej zhubnom vplyve na človeka a o ceste k nej, práve v nej vidno paralely s nástupom tvrdej ruky normalizačného režimu. Intrigáni ničia tých morálnych, pretože práve oni im nastavujú zrkadlo ich svedomiu. Bezcharakterní sa chcú zbaviť charakterných. Téma svedomia, či skôr vedomia vlastných pochybení, je to, čo hýbe osudmi dramatických postáv v príbehu Herodes a Herodias, ale aj v príbehu niekoľkých hercov, ktorí museli poslužiť vyššej moci. Lebo museli. Lebo nemohli inak. Synagóge v tom čase zostávali už iba dva mesiace života. Spoločenské ovzdušie sa zmenilo, dôležitý bol pokrok a svetlé zajtrajšky. Staré sa búralo, budovalo sa nové. Situácia v krajine bola napätá. Na Václavskom námestí v Prahe sa v tom čase na protest proti šíriacej sa beznádeji upálil študent Ján Palach. V liste na rozlúčku požadoval najmä okamžité zrušenie cenzúry. O mesiac neskôr ho nasledoval študent Jan Zajíc. Palach a Zajíc a mnoho ďalších boli pochodňami, ktoré chceli pohnúť svedomím mlčiacej väčšiny.

Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

d poh@d poh.sk

www.dpoh.sk

Druhá časť **Prešporského porno** prenesie divákov priamo do divadla, kde sa nakrúca zábavná relácia Československej televízie. Sme v období reálneho socializmu. Kolektívna zábava je nástrojom strany na učičkanie občanov. Chlieb a hry. Presnejšie, istoty a televízor. Dve, na prvý pohľad rozdielne dejstvá sú si však oveľa bližšie než by sa mohlo zdať.

"Veľkou devízou inscenácie a snád' aj lákadlom pre diváka je opäť použitie živej hudby, ktorá dotvára atmosféru. Vidím, čo s ľuďmi robí, keď počujú hrať živé nástroje, vidia živých hudobníkov. Zvyšuje to magickú silu divadla - je to tu a teraz, vždy je to iné a nikdy nie navlas rovnaké," **dopĺňa dramaturgička hry Tereza Hladká.**

DPOH v rámci sprievodného programu premiéry inscenácie **Prešporské porno** otvorí výstavu aktov režiséra a výtvarníka **Alberta Vlka** z cyklu **'MEN' PORject**, ktorú si budú môcť diváci DPOH pozrieť pred každým predstavením, do konca júna vo foyeri na prvom poschodí divadla.

Divadlo bude v novej sezóne svoj priestor na prvom poschodí poskytovať umelcom a výtvarníkom na prezentáciu ich diel pravidelne.

Témami májového **Divadelného Podcastu Országha Hviezdoslava** budú **Prešporské porno a normalizácia**. Pozvanie na rozhovor prijali herečka z inscenácie **Prešporské porno**, Anikó Vargová a dramaturgička činohry Slovenského národného divadla, Darina Abrahámová, ktorá zažila normalizáciu v divadle. Nahrávanie podcastu sa uskutoční **27. mája o 15.00** v DPOH.

Ambíciou divadelnej sezóny 2023/2024 v DPOH a zámerom tvorcov je snaha pochopiť našu minulosť, nebáť sa za ňou obzrieť, konfrontovať ju, byť k nej kritický, nezatvárať pred ňou oči a nezabúdať na ňu pri pohľade do budúcnosti.

https://vstupenky.dpoh.sk/event-detail/66226ffa1b234e0de46ab31b/?lang=sk_SK

Prešporské porno

Premiéra: 16. máj 2024

Autorka Valeria Schulczová **Réžia** Valeria Schulczová **Dramaturgia** Tereza Hladká **Hudba** Marcela Cmorejová **Scéna** Pavol Andraško **Kostýmy** Pavol Andraško, Valeria Schulczová **Hrajú** Annamária Janeková, Bronislava Kováčiková, Milo Kráľ, Martin Madej, Kristína Tormová, Anikó Vargová, Marcela Cmorejová, Martin Hasák, Martin Dohňanský

Repertoár Divadla P.O. Hviezdoslava: <https://dpoh.sk/repertoar/>

Online predaj vstupeniek na predstavenia: <https://vstupenky.dpoh.sk/>

Pokladnica Divadla P.O. Hviezdoslava – Kiosk DPOH: Laurinská 20, Bratislava

Pondelok až piatok od 14.00 do 19.00 a v sobotu a v nedeľu hodinu pred predstavením.

www.dpoh.sk / [FB](#)/[IG](#) - DPOH